

nyora Clock va pujar de nou a l'habitació de la nena. L'estrip que hi havia al paper només l'havia pogut fer ella després del passeig per l'hivernacle i abans de ficar-se al llit. La senyora Clock va travessar l'estança i va apropar la mà al tros de paper verd que estava aixecat, i va tocar amb els dits el petit ocell blanc sobre un fons pastel que havia quedat al descobert.

CATERINA

Els pares de Caterina Pocski treballaven al mercat del peix. Al final de la jornada els deixaven endur-se alguna de les peces condemnades a fer-se malbé, de manera que, a part de les restes d'escates i olor a la pell i a la roba, el peix també anava amb ells cap a casa. Tantes eren les partícules dels habitants dels mars arrossegades fins a aquella casa, que els dies que els Pocski podien menjar carn, de la cuina en continuava sortint olor de peix.

Quan la Caterina tot just tenia tretze anys, al taller on treballava d'aprenent de modista li van cridar l'atenció. Una clienta s'havia queixat. La combinació que li acabaven d'enviar desprenia una olor estranya que atreia els gats. La Caterina va transmetre l'avís a la seva mare, i la senyora Pocski, després de recordar-li que no es podia permetre perdre la feina, li va manar que, a partir de l'endemà mateix, es llevés cada dia més d'hora i posés les mans una estona en remull abans d'anar cap al taller. El primer matí, mentre la Caterina tot just arrencada dels somnis mirava com se li estovaven les mans al cubell, va pensar en el nadó del forner. Tan sols l'havia vist

dues vegades. La primera, quan l'esposa del forner els havia trucat a la porta per mostrar-los-el, un nadó despert amb els ulls encara entelats. La segona havia estat un matí com aquell, a primera hora; l'esposa del forner corria abatuda pel pati amb el nen en braços: tenia la pell ennegrida i estava mort. No van saber de què havia mort. Ho van preguntar al metge, que els va dirigir al capellà. Només els rics es podien permetre tantes preguntes.

—La criatura encara no tenia prou defenses —va dir algú i, sense més aval que la necessitat de tenir una frase per repetir-se, aquesta explicació va passar a formar part de les vides del forner i de la seva esposa.

Amb les mans arrugades dins l'aigua, la Caterina tenia present el nen que el món havia rovellat i, des d'aquell primer matí, asseguda de cara al pati per on s'accedia al veïnat, va començar a tenir por que algun dels tants mals invisibles que busquen casa i aliment entrés en ella a través de les seves mans estovades.

Va ser així com Caterina Pockski va agafar el costum de caminar amb les mans a les butxaques, i no tocar res si no era indispensable. Tampoc els seus pares. La senyora Pockski no havia remarcat els temors que viure despertava en la nena però sí el fet que, per no exposar-se a l'olor de peix, ja no els abraçava, i li va dir que feia bé. Aconseguir una ocupació de modista al taller li asseguraria la millor vida a què podia aspirar. I amb aquest llistó la Caterina va fer catorze anys, i quinze, i setze... I als dinou en feia tres que havia passat d'aprenent de modista a

modista, i gairebé cobrava prou per descansar els diumenges i anar, de dilluns a dissabte, de casa al taller i del taller a casa.

Una nit de gener, la dona d'un comerciant de vi, tipa de les infidelitats del seu marit, es va arribar fins a la planta baixa d'un edifici del centre de la ciutat que l'home utilitzava de magatzem, va agafar una cadira, hi va pujar, va fer passar una corda pel capdamunt d'una de les bigues del sostre, va assegurar la corda, va doblegar-ne l'extrem més llarg, va fer-hi un nus, va baixar de la cadira, va buscar una destrall que solia rondar pel magatzem i, amb ira i pesar, va trinxar tantes bótes de vi com va poder. En un moment, el vi va cobrir la planta i, sota els peus sospesos de la dona, els tons bordeus van lliscar pel pendent del terra, es van escolar per sota la porta i van seguir escales avall fins a arribar al taller de confeccions del soterrani.

L'endemà, com cada matí, la Caterina caminava encorbada amb les mans dins les butxaques. Després de tombar l'última cantonada, un rebombori inusual a aquelles hores la va fer parar en sec. Al carrer, davant les escales que baixaven al taller, hi havia l'encarregada, una de les modistes, la nena nova, un grup de veïns, el propietari de l'edifici i dos policies. La nena nova es va atansar alterada a la Caterina i li va fer cinc cèntims d'allò que havia pogut sentir. El taller s'havia inundat, però no d'aigua, de vi. Venia del pis de sobre. Encara no havien pogut localitzar el llogater del magatzem. Havien enviat un vailet a

buscar-lo i una veïna li havia dit que feia dies que no el veia. El propietari de l'edifici en tenia la clau, hi havien entrat i hi havien trobat una dona morta.

Les empleades van fer el que van poder. Durant la nit s'havien format goteres i el vi havia amarat les taules de treball. L'aigua i el sabó van fer feina però calia esperar que la fusta s'assequés. Abans d'acabar la jornada, l'encarregada les va enviar cap a casa.

La Caterina no podia recordar l'últim cop que, un dia feiner, havia passejat a mitja tarda pel centre de la ciutat sense presses, sense córrer a entregar un paquet, sense haver d'anar a recollir un vestit que no havia satisfet la clienta. Se li feia estrany. Se sentia incomplint una obligació o malbaratant el temps. Va obrir el moneder per saber quants diners duia i, fent-se una concessió inusual, va decidir no tirar cap a casa i endinsar-se en una quotidianitat desconeguda.

Aquella tarda de novembre, en una altra part de la ciutat, la senyora Buvot no estava d'humor per sortir. A mig matí les bessones Hendrix i els seus quatre gossos de raça pomerània li havien fet una visita. Qualsevol persona amb debilitat per les xafarderies agraïa tenir les bessones Hendrix al saló de casa, però quan l'hora de dinar s'apropava i les bessones estaven a punt d'acomiarar-se, en qüestió de segons un dels gossos va deixar mostres d'un sobtat malesstar intestinal per tot el saló. La senyora Buvot tenia gran afecció a les coses materials, potser perquè des de la mort del seu marit i la liquidació dels deutes

que la pèrdua va destapar no podia adquirir res de nou ni renovar res de vell. Mentre gairebé sentia com els teixits de la tapisseria absorbien irremeiablement la substància àcida, va guardar les formes. No desitjava cap aspror amb membres de la classe a la qual ja no es podia permetre pertànyer però que encara la considerava una de les seves. Va fer veure que l'incident no tenia importància i va esperar a tancar la porta per expressar el seu disgust.

Durant el dinar els laments de la dona amb prou feines fregaven el seu fill. Marcel Buvot estava més preocupat perquè la cuinera no hagués fet curt amb les racions que per l'estat nerviós de la seva mare. L'incident va donar peu a la vídua a recordar els anys d'abundància i a llançar els pitjors auguris sobre el futur. Records i auguris que la dona, que no se sabia avenir del quadre que els havia deixat el seu difunt espòs, repetia cada dos per tres. Aleshores el noi es va aïllar del tot i es va centrar, exclusivament, en el pollastre amb patates.

Al cap d'un parell d'hores Marcel Buvot baixava de l'habitació amb l'abric posat i els guants a la mà. La seva mare era al saló, subjectant un drap humit i donant instruccions a l'única minyona que, a part de la cuinera, havien pogut conservar. La senyora Buvot no tenia cap ganes de sortir de casa. El noi hauria d'anar sol a prendre el te.

La cúpula de vidre que tancava el saló permetia veure el cel, que començava a tenyir-se de nit. El fred del carrer era un bon aliat de l'establiment. Estava ple.

Marcel Buvot avançava darrere el cambrer amb pas pausat fixant-se en els dolços que els clients còmodament asseguts degustaven. Això l'ajudaria a escollir. Els nombrosos comensals i els barrets de les dames li dificultaven la tasca. No volia que el cambrer es perdés saló enllà i tardés una estona a tornar, així que, un cop li va indicar la taula, ja li va fer la comanda. Pa de pessic farcit de nata amb maduixes, i un te.

Els dits rabassuts de Marcel Buvot enfonsaven la cullera a la nata i travessaven el pa de pessic. Només alçava el cap del plat per comprovar si el te encara cremava. No semblava que res el pogués distreure d'un dels moments més plaents del dia, fins que, des de la taula del seu davant, una figura voluptuosa i desconeguda ho va aconseguir. L'embadaliment no li impedia engolir però mai havia vist res d'igual. Era un pa de pessic de xocolata, farcit de xocolata, recobert de xocolata i acabat amb un festival de fruites en almívar. Malauradament no duia prou diners per demanar un segon tall de pastís, la seva mare els hi donava comptats. Només podia gaudir-ne amb la vista i seguir com l'afortunada propietària se l'endudia a la boca. Era una dama jove, menuda i envoltada d'una aura trista que va alçar el cap perquè notava que, des de la taula del seu davant, algú l'observava. Allà hi va descobrir un noi de complexió forta i cara bondadosa que la mirava —no sabia si a ella o a la seva berena— com mai abans l'havien mirat.

Quatre mesos més tard d'aquell pastís de xocolata amb fruita, després d'un discret festeig a esquena dels seus progenitors, Marcel Buvot, amb restes a la

boca de les pastes amb què s'havia omplert les butxaques per canalitzar els nervis, li demanava per casar-se a la jove Caterina Pocski i ella, prement els dits dins les butxaques, acceptava.

Els senyors Pocski estaven eufòrics. Aquell casament era una benedicció. Una nena tan bleda i poc agraïada amb un noi amb estudis i cognom. La senyora Buvot, en canvi, no podia estar més disgustada amb l'horrible notícia. I, per acabar-ho d'adobar, el noi, que mai no havia volgut accedir a entrevistar-se amb alguna de les amistats que la senyora Buvot conservava, acabava d'acceptar una feina al moll. Tot gràcies a la mediació interessada del pare de la noia, un home amb un peu a la misèria que havia treballat tota la vida al mercat del peix. Aquella notícia l'acabaria d'enfonsar socialment. Ara considerava un regal que un dels gossos de les bessones Hendrix, filles d'una duquessa i un general, li defequés a la tapisseria. Després d'aquella desgràcia, qui voldria fer-se amb ella? Seria la riota dels cercles respectables.

No era indispensable la seva aprovació, però Marcel Buvot, al llarg de la vida, havia sentit prou xafarderies al saló de casa per saber que les esquerdes en les famílies acaben en miques difícils de recompondre. Malgrat la seva aparent apatia, havia perdut el pare i li calia el vistiplau d'aquella dona.

Quan el noi es va apropar a la mare i, per primer cop des que havia deixat de ser nen, li va agafar la mà, la senyora Buvot va entendre que el seu fill no reconsideraria les decisions ja preses. Era una dona

sola amb recursos escassos, no es podia permetre allunyar-se'n. Aquesta realitat, i la possibilitat de disposar de peix fresc dos cops per setmana, la va fer cedir. Un diumenge de març, amb la benedicció dels seus progenitors, Marcel Buvot i Caterina Pocksi es van casar.

El Marcel coneixia millor la pròpia anatomia que no pas la Caterina la seva però cap dels dos havia intimat mai amb ningú. No va ser la primera nit. Massa coses en un dia. Va ser la tercera. Al pis llogat, ajaguts a l'únic dormitori, el Marcel es va inclinar cap a la Caterina i ella no se'n va apartar. La joventut i una coincidència van permetre que, en un lloc on s'havien parit criatures i hi havia mort gent, una nova vida fos engendrada, però aquella nit va ocórrer una segona coincidència. La sensació experimentada pels dos joves va fer descloure's dos mons, cosa que va provocar que, en el precís instant de la concepció, de les dues persones en vessés, alhora, alguna cosa més i una altra fecundació més insòlita quallés també a les entranyes de la Caterina.

La claror del dia entrava al taller per un parell de finestres altes que quedaven a un pam del sostre. Des de la posició de les modistes les finestres només permetien veure el cel. La Caterina no solia badar, a la feina. De vegades no alçava el cap en tota la jornada i se'n tornava cap a casa tal com havia arribat, encorbada, mirant-se aquell cos que ja no li deixava veure's les sabates.

Al principi es va atribuir el ventre desproporcionat a la corpulència del pare i a la menudesa d'ella, però quan, en un estat de només quatre mesos, van haver de pagar un vailet perquè cada dia portés la Caterina al taller damunt d'un carretó i la tornés, va quedar clar que el seu no era un embaràs corrent. No havia arribat a sentir nàusees, ni tenia antulls, i com més fresc i cru era el peix més se li feia la boca aigua. El Marcel li portava sardines i la Caterina, com quan era una nena, estovava cada matí les mans en aigua per confeccionar amb els seus dits traçuts vestits refinats sense deixar-hi el seu rastre.

Era un vespre d'estiu. La Caterina seia en una butaca, ja no podia mantenir l'equilibri en una cadira. De sobte, es va dur les mans al ventre. Mai havia sentit tant dolor. Totes les molèsties que no havia patit a l'embaràs es van reunir en una sola punxada. Es va ajupir i la segona fiblada la va deixar estesa a terra. Encara no era el moment. Només estava de cinc mesos. El vailet l'havia descarregada feia pocs minuts a casa i el Marcel estava a punt d'arribar de la feina. La Caterina va respirar fondo mentre provava d'abastar amb els braços el seu ventre immens i en el moment de l'expiració va patir la tercera punxada. Una onada que hauria aterrit qualsevol mariner li va sortir de les entranyes arrossegant tot allò que va trobar al seu pas. L'onada va picar contra la paret i va tornar cap a la Caterina, que va anar desplaçant per la sala. La Caterina no tocava a terra. Estava suspesa en el líquid que havia sortit d'ella i havia